

Latvijas Kompartijas
Kuldīgas rajona komitejas
un Kuldīgas rajona izpildu
komitejas organs

PADOMJU KULDĪGA

IZNĀK TRIS REIZES NEDEĻA
Redakcija Kuldīgā, Ventspils ielā № 19
Tālrunis № 105
Redakcija atvērta no plkst. 9—18
Numurs maksā 15 kap.

№ 81 (1970)

Piektdien, 1957. g. 12. jūlijā

13. gads

Cukurbiešu sējumu kopšanu nedrīkst nokavēt

Socialistiskās sacensības saistībās mūsu rajona lauku darbaļaudis apņēmis šogad iegūt 192 centnerus cukurbiešu no katra hektara. Saistības ir pārdomātas un var droši teikt, ka tādas un augstākas ražas izaudzēt mūsu kolchozos pilnīgi iespējams. Bet, protams, jāizmanto visas iespējas bagātu ražu iegūšanai. Un, lūk, pašreizējā periodā pats svarīgākais priekšnoteikums ir cukurbiešu rūpīga kopšana. Tikai tie lauki, kuri rūpīgi kopti, sola bagātu ražu.

Jau šodien var teikt, ka laba raža gaidāma Lisenko vārdā nosauktajā kolchozā. Un tas tikai tāpēc, ka cukurbietes šeit rūpīgi koptas. Lauks vairākkārt rušināts, tīrs no nezālēm, vēl nesen dots virsmēslojums. Tas liecina par cukurbiešu audzētāju centīgu darbu, labu gribu iegūt bagātas ražas.

Tikai labu var teikt arī par kolchoza „Venta” cukurbiešu audzētājiem b. Hofmaņa vadītajā brigādē. Cukurbietes šeit koptas rūpīgi, sola krietnu ražu rudeni.

Cukurbiešu sējumus rūpīgi kopj arī kolchozos „Uzvara”, Ždanova vārdā nosauktajā, „Latvijas strēlnieks” un vairākos citos. Arī šeit cukurbiešu lauki sola cerētās ražas.

Ne visos rajona kolchozos cukurbiešu lauki ir tīri no nezālēm un citādi rūpīgi kopti. Ir kolchozi, kuru valdes, lauksaimniecības specialisti vienaldzīgi noskatās, kā laukos viņo nezāles un cukurbietes pat grūti ieraudzīt.

Kolchoza „Spars” priekšsēdētāja b. Dundura un agronomes b. Biķes acu priekšā nezālēm aizauguši vairāki hektari cukurbiešu. Lieki teikt, ka jau šodien šeit par augstām ražām nevar būt runa.

Arī kolchozā „Uzvaras karogs” atsevišķas cukurbiešu audzētājas pienācīgi nekopj ierādītos gabalus. Biedra Valdmaņa vadītajā brigādē visvairāk slinko Marija Abele. Viņu brigadieris citā darbā nenoriko, bet cukurbietes viņa arī neravē, un tās aizvien vairāk ieaug nezālēs. Brigadiera un valdes iecietība šeit nevietā. Jāsauc pie kārtības cilvēki, kas kolchozam nodara zaudējumus.

Ar katru dienu mazāku ražu sola kolchozā „Brīvība” nezālēs ieaugušās cukurbietes viena hektara platībā.

Paviršie cukurbiešu audzētāji ar saviem nekoptajiem laukiem dara negodu visam rajonam. Viņi rada pamatotas bažas par rajona saistību izpildi cukurbiešu audzēšanā. Tāpēc kolchozu valdēm un lauksaimniecības specialistiem jāgādā, lai visa cukurbiešu platība būtu rūpīgi apkopta. Tikai tad iegūsim cerētās ražas, izpildīsim sacensības saistības ar Ventspils rajonu.

Pirmajās vietās lopbarības ievākšanā

uz 10. jūliju izvirzījušies kolchozi:

„Abava” (priekšsēdētājs b. Valdmanis, rajona partijas komitejas instruktors b. Abramovs).

„Uzvara” (priekšsēdētājs b. Muižnieks, partijas rajona komitejas instruktors b. Heršbergs).

„Kurzeme” (priekšsēdētājs b. Surgoits, partijas pirmorganizācijas sekretare b. Kunga).

Atpaliek kolchozi

„Spars” (priekšsēdētājs b. Dundurs).

Mičurina v. n. (priekšsēdētājs b. Liepiņš, partijas pirmorganizācijas sekretars b. Drozdovs).

„Komunisma ceļš” (priekšsēdētājs b. Štūls, partijas pirmorganizācijas sekretars b. Petrovskis).

„Gaismas avīze” stāsta par lopbarības sagādi

Rendas ciema kolchozā „Uzvara” 9. jūlijā pirms kinoizrādes tautas namā iznāca jauns „Gaismas avīze” numurs, veltīts lopbarības sagādei. Tas ziņoja par socialistiskās sacensības pirmrindniekiem.

Sestās brigades ļaudis brigadieres Vilmas Freimanis vadībā nevien krietni strādājuši siena plaujā, bet arī sagatavojuši jau 40 t skābarības, izmantojot šim nolūkam savvaļas zāles, kas aug Usma ezera krastos.

„Gaismas avīze” arī atzīmēja, ka notikušas divas talkas skābarības gatavošanā: 6. jūlijā—kad tur piedalījās 48 un 9. jūlijā—kad darbā izgāja 38 talcinieki. To skaitā ciema padomes un kolchoza kantora darbinieki, komjaunieši, kā arī citi ciema iedzīvotāji.

Talcinieki šajās divās dienās iepildīja skābarības tvertņē ap 40 t zaļās masas. Atzinīgi „Gaismas avīze” novērtē 4. laukkopības brigades (brigadieris b. Blaubs) ļaudis, kas pašreizējā strādājuši pat pāri pusnaktij, lai sakrautu visu noplauto ābolu zārdos un pasargātu no lietuses.

Protams, saņem arī kritiku tie, kas to nopelnījuši. Un vispirms II laukkopības brigades brigadieris b. Freibergs, kas Līgo svētkus uzsāka divas dienas agrāk kā citi un, par siena plauju neinteresējoties, turpināja svinēt 7 dienas no vietas.

Tiek pieminēta arī III laukkopības brigade, kur siena vedēji aiz gudra aprēķina krauj mazus vezumus.

R. Lejnleks

Vērtīgs jauninājums

Uz Jelgavas rajona Virčavas MTS mehanika b. Cērpipa ierosmi šis mašīnu un traktoru stacijas zonas kolchozos cukurbiešu sējumu rindstarpu apstrādāšanai plaši izmanto traktorkultivatoru „KRN-2,8”, kam piemontēti zirgvilkmes kultivatora „K-39” aizsargdiski. Strādājot ar šādā veidā uzlabotu kultivatoru,

pēc uzirdināšanas gar biešu rindām paliek tikai 5 centimetrus plata zemes kārtā. Ja iirdina bez minētajiem aizsargdiskiem, paliek 10—12 centimetrus plata neskarta zemes kārtā.

Traktoru brigades šiem kultivatoriem piemontējušas īpašas ierīces mineralmēslu izsēšanai. (LTA)

GODAM SAGAIĒS LIELO OKTOBRI

Gatavojoties Lielās Oktobra socialistiskās revolūcijas 40. gadadienas cienīgai sagaidīšanai, Kuldīgas MTS kolektīvs pieņēmis socialistiskās sacensības saistības. Līdz svētku dienai paredzēts izpildīt 1957. gada plānu. Paredzēts arī samazināt pašizmaksu par 2 procentiem, izvest uz kolchozu laukiem 20 tūkstoš tonnu kūdras un avotkalķa, sagatavot 40 tūkstoš tonnu kūdras kompostu. Pieņemtas saistības arī citos darba veidos. Par šo saistību izpildi mehanizatori sacenšas ar Talsu, Zūru un Kabiles MTS kolektīviem.

Jauni pasākumi saistību izpildes sekmēšanai

Mūsu uzdevums panākt, lai katrs mehanizators zinātu savus un savu biedru darba rezultātus, redzētu, kādi trūkumi ir viņu darbā, prasītu tos novērst,—saka MTS direktors b. Megģis.

Un, lūk, tāpēc arī partijas pirmorganizācija kopā ar administrāciju veikusi vairākus pasākumus. Viens no tiem ir socialistiskās sacensības

biletens. To izdod trīs reizes mēnesī un piegādā katrai traktoru brigādei. Biletēnā uzrādītas socialistiskās sacensības saistības, to izpilde pa dekadēm. Šādā veidā mehanizatorus iepazīstinās ar viņu darba rezultātiem.

Traktoristiem ievests arī žurnāls par rezerves daļu un degvielu uzskaiti. Šeit viņi vienmēr redz, kāda iemesla dēļ rodas degvielu un remontlīdzekļu pārtērpiņš, kādas rezerves daļas tiem izsniegtas, cik tās maksājušas, cik nopelnītas.

Mechanizatoriem izsniedz arī tehniskos talonus tāpat kā šoferiem. Ja talonu noņem, otrā pusē sīki atzīmē, kādēļ tas izdarīts, kādos apstākļos. Traktorists ieinteresēts, lai talonu nenonē, tādēļ izvairās no avarijām, cenšas saudzēt tehniku.

Šajās dienās notika partijas pirmorganizācijas sapulce, kur runāja par ļautāju, kā sekmēt sacensības saistību izpildi. Komunisti vienojās, ka labākajiem traktoristiem izsniegs ceļojošos sarkanos vimpeļus, balvas. Tiem mehanizatoriem, kuri 3 mē-

Rajona izpildu komitejas
plānu un ekonomikas
nodaļas

Pārskats

par siena plaujas gaitu
raja kolchozos uz 1957. g.
10. jūliju

Kolchozs	Nopļūta dabīgā grauda un dīgud grauda (procentu)	Ievests skatos līdz 10. jūlijam gad. zālāju un bigo plauvis (proc.) no platības
„Abava”	100	94,8
„Uzvara”	100	80,3
„Kurzeme”	100	72,1
„Proletarietis”	100	69,3
„Imanta”	100	57,1
Raiņa v. n.	100	40,8
„Graudus”	100	33,4
„Komunars”	97,9	70,1
„Latvijas strēlnieks”	94,8	81,2
„Uzvaras karogs”	91,0	69,4
„Bolševiks”	91,2	83,8
„Jaunā gvarde”	91,0	57,5
„Traktorists”	90,6	46,9
„Socialisma ceļš”	89,4	39,7
„Padomju Latvija”	85,0	52,9
„Kopdarbība”	84,7	69,5
„Brīvība”	84	50,0
„Venta”	83,0	49,6
Kārļa Marksa v. n.	81,0	53,5
„Cīņa”	80,0	29,6
Lisenko v. n.	77,7	53,6
„Brīvais ceļš”	75,7	66,5
„Sarkanais karogs”	75,3	31,9
Lepina v. n.	73,8	59,5
Molotova v. n.	69,0	43,7
„Sarkanā zvaigzne”	65,9	61,3
Ždanova v. n.	65,3	48,3
„Lepina ceļš”	64,5	37,1
„Aktivists”	64,2	48,5
„Spars”	51,8	14,5
Mičurina v. n.	45,3	28,6
„Komunisma ceļš”	44,1	36,0

nešus pēc kārtas paturēs vimpeļi, MTS abonēs par brīvu kādu žurnālu.

Tādi ir rezultāti

Pusgada plānu MTS kolektīvs izpildījis. Sacensības priekšgalā atrodas 12. brigāde, ko vada b. Vaivads. Gada plānu tā jau veikusi turpat par 74 procentiem.

Drīz kolchozos sāksies ziemāju novākšana. 12. brigades mehanizatori pilnīgi sagatavojuši inventāru šim svarīgajam darbam. Tāpat tā sagatavojusies ziemāju sējai. Traktoristi palīdz kolchozam ievākt lopbarību.

Ievērojams sasniegums ir tas, ka izpildītas saistības kūdras un kalķa izvešanā. Uz kolchozu laukiem jau izvests 4209 tonnas šā mēslojuma vairāk nekā saistībās bija paredzēts. Ar tehnikas palīdzību sagatavots ap 14 tūkstoš tonnu kūdras kompostu. Mēslojuma izvešanu uz laukiem, kā arī komposta sagatavošanu mehanizatori ik dienas turpina.

Līdzšinējais darbs liecina, ka Kuldīgas MTS kolektīvs doto vārdu turēs.

V. Kļava

Komunisti vienprātīgi atbalsta lēmumu

Trešdien Lisenko vārdā nosauktā kolchoza komunistu sapulcējās, lai apspriestu PSKP CK Plenuma lēmumu par G. M. Maļenkova, L. M. Kaganoviča un V. M. Molotova antipartejisko grupu. Pēc ziņojuma, kuru sniedza partijas rajona komitejas instruktors b. Jēkabsons, izraisījās debātes.

— Mums visiem redzams, cik lielā mērā partijas un valdības lēmumi palīdz celt kolchozu saimniecību, — teica kolchoza priekšsēdētājs b. Garokalns.

— Tikai cilvēki, kas pilnīgi nepazīst dzīvi, varēja pretoties tādiem pasākumiem, kā jaunās plānošanas kārtības ieviešana kolchozos, obligātās valsts piegādes atcelšana, jauno zemju apgūšana.

— No visas sirds, — teica komunisti b. Sproģis, — apsveicu un atbalstu partijas CK Plenuma lēmumu. Arī es uzskatu, ka pret partijas šķēlējiem, kuri mēģina iedragāt tās vienotību vajag lietot bargu sodu.

Dzīļu sašutumu par antipartejiskās grupas rīcību, kas centusies ignorēt leņiniskos partijas dzīves principus, izteica komunisti bb. Rubulis, Zalemane un citi.

Kolchoza komunisti vienprātīgi pieņēma lēmumu, kurā atbalsta PSKP CK Plenuma lēmumu, apsūdzot vēl ciešāk saliedēties ap PSKP Centraļo Komiteju, nežēlot spēkus, lai ātrāk realizētu XX kongresa izvirzītos uzdevumus.

A. Liepa

Kuldīgas MTS komunisti nosoda frakcionarismu

Šajās dienās partijas pirmorganizācijas sapulce notika Kuldīgas MTS.

Iepazīnušies ar PSKP CK Plenuma lēmumu par G. M. Maļenkova, L. M. Kaganoviču un V. M. Molotova antipartejisko grupu, komunisti kvēli apsveica Plenuma lēmumu, asi nosodīja antipartejiskās grupas rīcību.

—Laikā, kad mūsu partija savas Centralās Komitejas vadībā iet pa pareizo, Leņina nosprausto ceļu, gūst aizvien jaunus panākumus visās dzīves nozarēs, bija tādi cilvēki, kā Molotovs, Kaganovičs un Maļenkovs, kuri centās mūs novest no šī ceļa. Taču tas

nav izdevies un neizdosies, — teica MTS direktors b. Meņģis.

Viņš runāja par to, ka Komunistiskās partijas vadībā padomju tauta veikusi daudz grandiozu pasākumu socialistiskajā celtniecībā un ka veiksmīgi uzdevumu — aizstiegties priekšā ASV lopkopības produktu ražošanai.

—Ar savu darbu pierādīsim, ka esam spējīgi veikt vēl lielākus uzdevumus, — teica traktoru brigades' brigadieris b. Freibergs.

Sapulces dalībnieki pieņēma lēmumu, kurā apliecina savu ciešo sakaitību ap partijas Centralo Komiteju. K. Čelms

MUMS RAKSTA

Dārzkopībā nav kārtības

Februārī, kad zemi vēl stindzināja sals, Lisenko vārdā nosauktā kolchoza valde izraudzīja dārzkopības brigādi 8 cilvēku sastāvā. Tā solījās izpildīt plānu un ieņemt no dārzkopības 60 tūkstoš rubļu. Dārzkopības brigādes sastāvā uz pašu vēlēšanas strādā kolchoznieces, kas jau agrāk strādājušas dārzniecībā, kā Nomale un citas.

—Mēs visu padarīsim, — tāds bija viņu solījums.

Bet kur nu palikuši labie solījumi? Tīrģū vēl nav parādījušies ne gurķi, ne tomāti. Tomāti trūkst vajadzīgās kopšanas. Galda bietēm un burkāniem jau no tālienes redzami „dzeltēni ziedi”. Tās — koši uzziedējušās nezāles. Kolchoznieki brīnās, jo viņi nav redzējuši, ka galda bie-

tes plauj ar izkaptīm. Tāpat nav redzēts, ka burkanus „kultivē” ar traktora pieclimesi, bet šogad tā notiek. Šeit, protams, nav vainojams darba roku trūkums, bet nevarība un nolaidība darba organizācijā.

Laikā sagatavoja vēlo kāpostu dēstus. Taču tos laikā neizstādīja. Gluži tāda pat aina ir ar agrājiem kartupeļiem. Stādāmais materiāls bija labi sagatavots, ierovizēts. Šo labo stādāmo materiālu iestādīja nemeslotā, nesagatavotā augsnē. Kartupeļi attīstās gausi, bumbuli ir sīki, tīrģū nederīgi, raža būs maza.

Lai uzlabotu dārzkopības brigādes darbu, savs vārds jāsaaka valdei un revīzijas komisijai.

Kolchoznieks

PA LAIKRAKSTĀ IEVIETOTO MATERIALU PĒDĀM

Intervija kolchozā „Aktivists”

Ar tādu virsrakstu 16. jūnijā mūsu laikrakstā bija ievietots kritiskais materiāls, kurā teikts, ka kolchozā „Aktivists” vēl nav iztīrītas skābarības tvertnes un ka lopbarības sagatavošanas iekārtas jau ilgāku laiku stāv zem klajas debess.

Kolchoza „Aktivists” priekš-

sēdētāja b. Ruņģe redakcijai ziņoja, ka minētais raksts apspriests valdes sēdē un ka kritika atbilst īstenībai. Skābarības tvertne iztīrīta un sakārtota. Lopbarības sūtīnātājs un sakņu mazgātājs novietoti zem jumta. Tikko būs izremontēta smēde, remontēs lopu novietnes jumtu un logus.

PIRMS 40 GADIEM

JULIJA DIENAS

1957. gada jūlijā visā zemē pastiprinājās sabrukums. Kapitalistu vainas dēļ darbus pārtrauca fabrikas un rūpnīcas. Vairāk nekā par 40 proc. samazinājās metalurģiskā rūpniecība un par 20 proc. tekstilrūpniecība. Tuvojās bads.

Tautas saimniecības sabrukums, sabotaža un buržuazijas uzbrukums proletariātam un represijas pret zemniecību noveda pie šķiru ciņas saasināšanās.

Uzbrukums frontē, kurš pēc ASV, Anglijas un Francijas imperalistu norādījumiem bija sācies 18. jūnijā (1. jūlijā), izgāzās, prasidams 60.000 krievu zaudētu dzīvības.

Vēstis par uzbrukumu frontē un pēc tam par tā izgāšanās satrauca darbaļaužu miljonus. Sevišķi sasprindzināts un saasināts politiskais stāvoklis bija Petrogradā.

3. (16.) jūlijā Petrogradā sākās kareļļu sacelšanās. Pirmie uz ielām izāja Pirmā ložmetējnieku kājnieku pulka kareļļi. Viņiem pievienojās Grenadieru, Maskavas un citi pulki. Bolševiku partija bija pret bruņotu sacelšanos šajā periodā, jo nebija vēl objektīvu apstākļu sacelšanās uzvarai.

Tāpēc 3. un 4. jūlijā sacelšanās būtu bijusi kļūda: mēs nebūtu noturējuši varu ne fiziski, ne politiski. Fiziski, neraugoties uz to, ka Petrograda brīžiem bija mūsu rokās, jo tobrīd mūsu strādnieki un zaldāti nebūtu kāvušies, gājuši nāvē par Petrograda iegušanu... rakstīja vēlāk V. I. Leņins (V. I. Leņina Raksti 26. sējums 5. lappuse).

3. (16.) jūlijā uz ielām izgāja pūtiloviesi, pēc tam arī pārējie Pitera strādnieki. Sacelšanās pieņēma masu raksturu. Demonstranti nesa plakatus ar lozungiem „Nost 10 ministrus — kapitalistus!”, „Visu varu Padomēm!”

Bolševiku partija nevarēja pieļaut, ka masas atstāj bez organizētas vadības. Lai vadītu iesākušos kustību un piedotu tai mierīgu, organizētu raksturu, bolševiku partijas CK 3. jūlijā vēlu vakarā pieņēma lēmumu piedalīties demonstrācijā ar lozungu „Visu varu Padomēm!”

Demonstrācijā piedalījās arī no Kronštates atbraukušie jūrnīki un karaspēka daļas no Peterhofas un Oranienbaumas.

Demonstranti devās uz Kšeinskas pili, kur atradās bolševiku CK.

No pils balkona demonstrantus uzrunāja V. I. Leņins, aicinādam uz izturību, virsību un modrību un norādīja, ka lozungam „Visu varu Padomēm!” jāuzvar un tas uzvarēs. Demonstrācija noritēja organizēti, parādīdama masu izturību un saliedētību.

Neskatoties uz demonstrācijas mierīgo raksturu, pret demonstrantiem tika sūtītas junkuru un virsnieku daļas. Valdībai uzticīgās armijas daļas virzījās uz Taurijas pili, kur atradās Viskrievijas Padomju Centralā izpildīto komiteja, junkuri pastiprināti apsargāja Ziemas pili, frontē Pagaidu valdībai uz-

ticīgām karaspēka daļām pavēlēja ierasties Petrogradā.

Uz Nevas un Sadovajas ielas stūriem, Liteinaja prospektā un citās ielās demonstrantus apšāva. Kontrrevolūcija pārgāja atklātā uzbrukumā. Petrogradas ielas krāsoja strādnieku un zaudētu asinis.

Pagaidu valdība un eseriski-mepševistskā CK sāka pīlēt graujošu darbību pret bolševiku partiju.

Nakti no 4. (17.) uz 5. (18.) jūliju sagrāva „Pravdas” redakciju, 6. (19.) jūlijā — tipografiju „Trud”. Pilsētā sākās kratišanās un aresti.

12. (25.) jūlijā frontē atjaunoja nāves sodus. Sākās Sarķangvadu atbrūošana. Buržuazija uzsāka plašu teroror. Eseru — mepševiku CK atbalstīja visus Pagaidu valdības pasākumus pret revolucionāriem strādniekiem, zaldātiem, matrožiem.

Socialrevolucionāru un mepševiku partijas vadoņi ar Cereteli un Černovu priekšgalā galīgi nodeva revolūcijas lietu kontrrevolūcijas rokās un pārvērtā savu partiju un Padomes par kontrrevolūcijas viķes lapu.

Sakarā ar izmaiņiņšus politisko stāvokli valstī, bolševiku partija mainīja savu taktiku. Aiziedama pagridē, partija gatavoja bruņotu sacelšanos, lai gāstu buržuazijas varu ar ieročiem rokās un nodibinātu padomju varu.

Attēlos: (pa kreisi) Petrogradas strādnieki jūlijā demonstrācijā, (pa labi) — jūlija demonstrācijas apšaušana.

Skolas izmēģinājumu lauciņā vasaras brīvlaikā

Vārmes 7-gadīgās skolas telpās valda klusums. Tur nedzird vairs bērnu čalas. Vasaras brīvlaiku daudzi šīs skolas audzēkņi pavada lietderīgā darbā — palīdz Imantas ciema kolchoziem lopbarības ievākšanā, pakaišu kūdras gatavošanā vai arī uzrauga kolchozu ganāmpulkus.

Taču ir arī dienas, kad viņi, saulē brūni iedeguši, iegriežas savā skolā. Tad veltīti nosmeklēt skolas klasēs. Parasti viņi atnāk, lai kopīgi pastrādātu dabas zinību skolotājas b. M. Petrovičas vadībā skolas mācību-izmēģinājuma lauciņā. Te jaunie naturalisti ar interesi vēro, kā no viņu pavasari izsētām sēklām un vārgajiem stādīņiem izveidojušies spēcīgi augi, jūlija saulē uzplaukuši krāšņi ziedi. Viņi saprot, ka tiem vajadzīga rūpīga kopšana. Tādēļ laiku pa laikam laucīņos kultivētie augi jāatbrīvo no uzmācīgajām nezālēm. Pētot augus to attīstības periodā, rakstot par saviem novērojumiem atzīmes, jaunie naturalisti nonāk ciešā saskarē ar dabu, praktiskos darbos papildina mācību stundās gūtās zināšanas.

Nelielajā zemes platībā turpat aiz skolas drašu žoga norobežotas redzamas labi apkoptas dobes ar dažādu augu paraugiem. Ne vienmēr visus tos var sastapt parastos dārzos un kolchozu saimniecībās.

Izmēģinājumu lauciņā atsevišķā nodalījumā laukaugi un dārzaugi. Jau tagad skolēni var gūt priekšstatu par svarīgākām augu sekām, kas iekārtotas parauglauciņos. Tur ir laukaugu, dārzu, pīfermas un pļavu — ganību augu sekas. Jaunie naturalisti nodarbojas ar dažādu lopbarības kultūru audzēšanu. Varenī noauguši, kādā dobē zaļo kacenkāposti, citās — saulespuķes, lopbarības bietes. Šeit redzama arī jauna lopbarības kultura — malva. Tā sasniedz lielu augstumu, stublāji nav tik cieti kā kukuruzai, sulīgāki, augs ārkārtīgi ražīgs.

Koku skolā audzē ābelītes un ogulājus. Te skolēni praktizējas augļu koku acošanā. Dārzaugu nodalījumā vairākas dobes labi augušas zemeņu šķirnes: „Misovka”, „Koralka”. „Komsomolka” un „Sagorjas skaistule”. No šējenes zemeņu stādus skolnie-

ki sapēmuši pavasaros un rudenos, lai tos ieaudzētu arī savu vecāku mājās. Izmēģinājuma lauciņa vienā malā, kur ir aizvējš un saule viskarstāk spiež, var saskatīt arī vīnogu stādus — „Dvietes zilās”, „Buiturs” un citas. Šie stādi iegūti, sazinoties ar vīnogu audzētāju Sukatnieku.

Interesanti vērot, kā saulē mirdz krētainie mieži, lielām vizuļojošām skarām, ilggadīgās ziemeļietes neļķes, cidoņijas un citi.

Sēklas dažādām retāk sastopamām kultūrām skolas izmēģinājumu lauciņam saņēmas arī no Rīgas botaniskā dārza un Pūres izmēģinājumu stacijas. Biedre Petroviča apmainās pieredzē ar Kurmāles 7-gadīgās skolas skolotāju b. Keikuli, kas pārzina skolas izmēģinājumu lauciņu šajā skolā.

Jaunie naturalisti pēc stādītā darbu plāna labprāt savā brīvlaikā piedalās mācību — izmēģinājumu lauciņa apkopšanā, lai turpinātu savus novērojumus, veic praktiskos darbus bioloģijā un pēc lietderīgi pavadītā brīvlaika atgriezies skolā zināšanām bagātāki. T. Zars

Cukurbiešu audzētāji! Cinieties par augstām ražām!

Cukurbiešu lauki apkopti

Kolchozā „Sarkanais karogs” pavasarī ar cukurbietēm apsēja 20 ha. Tikko bietes paaugās, laukkopji uzsāka rindstarpu rušināšanu. Kad pirmā rušināšana bija veikta, visus sējumus sadalīja no 0,2—0,5 ha lielos laucīšos un nodeva kolchozniecēm kopšanā. Lai kolchozniecēm materiāli ieinteresētu, ar pilnsapulces lēmumu pieņēmas papildus apmaksas likmes. Par katru labi izaudzētu cukurbietu hektaru kopējs saņems 250 rubļus. 150 rubļus no papildus apmaksas izmaksās tūdaļ pēc noravēšanas, retināšanas un virsmēslošanas. Tas jāveic līdz 1. jūlijam.

Nesen komisija pārbaudīja cukurbietu sējumus un konstatēja, ka vislabāk savus laucīšus apkopušas (tur ir arī labākās cukurbietes) pirmā brigādē Līze Buka — 0,5 ha platībā, Irena Kupriša — 0,3 ha, Erna Bērica un vēl daudzas citas. Taču pēc 1. jūlija Valija Zaķe, Inta Strazda un Emīlija Rūmniece vēl nebija savus cukurbietu laucīšus noravējušas un izretinājušas.

Par cukurbietu ravēšanu un retināšanu otrreiz nebija jāatgādina nevienam.

K. Krastiņš

Būs bagāta raža

Šogad lauksaimniecības artilerija „Uzvara” laukropes apņēmusās izaudzēt lielākas ražas nekā pagājušajā gadā visā 30 ha platībā un katrā brigādē noorganizēja cukurbietu audzēšanas posmu.

Cinoties par saistību izpildi, jau ziemā laukkopji mēsloja visus cukurbietēm izraudzītos laukus, bet tikko pienāca labākais sējas laiks — apsēja. Kad cukurbietes sadīga, uzsāka rindstarpu rušināšanu un ravēšanu. Mazliet vēlāk sējumi saņēma slāpekļa virsmēslo-

jumu — pa 1 cēt kalija uz hektaru.

Pēc virsmēslošanas cukurbietes ātri auga, taču attīstījās arī nezāles. Līdz siena laikam kolchozniecēm cukurbietu sējumus bija trīs reizes rušinājušas, noravējušas un izretinājušas. Pirmajā brigādē, kur laukkopji netika galā, tālāk devās kantora darbinieki. Pašreiz kolchozā cukurbietu sējumiem dod otrreizēju virsmēslojumu.

A. Pētersons

Cukurbiešu audzētāji centīgi strādājuši

Nenoliedzami, ka kolchozā „Proletarietis” iepriekšējos gados ar cukurbietu apkopšanu īsti neveicās: laikā nenoravēja, kā arī mineralmēslus neizsēja vajadzīgā daudzumā.

Šogad cukurbietu audzētāji strādā labāk. Ja pagājušajā gadā bija apsēti 10 ha, tad šogad kolchoznieki apkopja cukurbietes 12 ha platībā. Līdz ar pirmo nezāļu parādīšanos uzsāka lauku ravēšanu un vienlaikus arī pudurošanu.

Visi cukurbietu lauki sadalīti kolchozniecēm, tiem pielikti uzraksti ar kopēja vārdu un apkopjamo platību. Pirmās savus gabalus pabeidza kopt Dzidra Grinberga, Marija Viļuma, Monika Vilcāne, Valda Leimane un citas. Tagad cukurbietu lauki visi labi apkopti, dots virsmēslojums un rušināti.

Rūpīga kopšana liek cerēt uz labu ražu rudenī.

K. Kodols

Kamēr prāto, cukurbietes ieaug nezālēs

Kolchoza „Spars” 3. laukkopības brigādē netālu no „Regiem” nezāļu pārņemts atrodas ap 3 ha liels cukurbietu lauks. Kolchozniecēm — A. Stirnu, L. Lūciņu, L. Raģeli, tāpat arī Katrīnu un Veltu Griezies neviens līdz šim nav spējis ietekmēt, lai viņas no-

ravētu un apkoptu iedalītos cukurbietu lauka gabalus.

Izrādās, ka brigadieris T. Akots un kolchoza valde, kaut gan vairākkārt par to sprieduši, bijuši tik nevarīgi, ka vēl līdz šai dienai nekā nav panākuši.

Tādēļ bietes, kā pavasarī iesētas, tagad aug atstātas likteņa varā.

Tai vietā, lai veiktu konkrētus pasākumus un sauktu kūrās kolchozniecēm pie kārtības kolchoza valde velti izšķiež laiku spriedelēšanai.

O. Līcis

PIEREDZES APMAINAI

Ieviešam jaunas darba organizācijas formas traktoru brigādēs

Pēdējos gados daudz apspriests jautājums, kā uzlabot un pilnveidot darba organizācijas un apmaksas formas mašīnu un traktoru stacijās. Pirmajā Latvijas lauksaimniecības speciālistu kongresā vairāki delegāti norādīja, ka nepieciešams ātrāk pārkārtot MTS darbu, naturmaksas iekasēšanas kārtību. Pierādījies, ka pastāvošā divvadiņa traktoru brigādē, sīkā darba veidu uzskaitē līgumā, naturmaksas līgmu dažādība un sarežģītā uzskaitē tikai traucē tehnikas izmantošanu un rada lielus izdevumus.

Kādā no kolchozu priekšsēdētāju sanāksmēm izvirzījās doma — izdarīt pārkārtojumus traktoru darbos un naturmaksas iekasēšanā, kas novērstu trūkumus kolchozu un MTS līgumattiecībās. Priekšlikumus par darba pārkārtošanu apspriedām MTS padomes sēdē un tos atbalstīja Latvijas PSR Lauksaimniecības ministrija.

Pilnīgi kolchozu rīcībā nodevām divas traktoru brigādes, kas apkalpo kolchozus „Nākotne” un „Leņina vārdā nosaukto”. Kā izmainīti līgumi starp kolchozu un MTS šajos kolchozos? Līguma pirmajā daļā, kurā uzskaitētais kā kolchoza, tā arī MTS saistības kolchozu ražošanas plāna izpildē, laukkopībā un lopkopībā, nekā nemainām. Otrajā daļā sīko darba veidu uzskaites vietā norādām tikai kopējo MTS spēkiem veicamo traktoru darbu apjomu mikstā aruma hektaros. Kolchozā „Nākot-

ne” līgums noslēgts par 3000 ha, tajā skaitā ar apmaksu naturā 1052 ha, bet ar apmaksu naudā 1948 ha (šeit nav ieskaitīti meliorācijas darbi). Minētā darba apjoma veikšanai MTS nodeva kolchozam izmantošanai divus traktorus „DT-54”, vienu „KD-35” un „DT-24”, vajadzīgo piekabes inventāru, kā arī norīkoja darbam nepieciešamo skaitu traktoriņu. Traktoru darba kolchozā „Nākotne” norīko priekšsēdētājs un viņa vietnieks, bet tehnika ar aktu nodota brigādei — mehanika atbildība, kas saņem apmaksu pēc līdzšinējās kārtības kā traktoru brigādes brigadieris. Leņina vārdā nosauktajā kolchozā par traktoru darba izveidošanu atbild kolchoza priekšsēdētājs, bet brigādē brigadieris. Traktoru brigāžu brigadieris — mehanikā šajos kolchozos atbild ne tikai par MTS traktoru un lauksaimniecības mašīnu tehnisko stāvokli, bet par kolchoza traktoriem un mašīnām, vada un kontrolē tehniskās apkopes, remontus, atbild par darba drošības noteikumu ievērošanu utt. Tehniskos jautājumus brigadieris — mehanikā pakļauti MTS galvenajam inženierim.

Līgumā minētā darba apjoma veikšanai MTS nodod kolchozam degvielas un zīdvielas pēc pastāvošām normām. Degvielas kolchoziem piegādā MTS ar savu transportu, un to uzglabāšanai abos kolchozos iekārtotas naftas bāzes. Leņina vārdā nosauktajā kolchozā degviela

saimniecību kārtā degvielas bāzes noliktavas pārzinis, kas saņem degvielu no MTS ar kolchoza pieprasījumu, bet izsniedza traktoriem pēc taloniem. Pēc izsniegtās degvielas daudzuma brigadieris kontrolē tehnisko apkopju izvešanu.

Kolchozs apņemas nodrošināt līgumā paredzēto MTS spēkiem veicamo darbu izpildi, izmantojot MTS tehniku un pastāvīgos strādniekus pēc saviem ieskatiem, atbilstoši traktoru darba tehniskiem noteikumiem un agrotehnikas prasībām. Kolchozs nodrošina tehnikas uzglabāšanu, apsardzību, degvielas pabeidz glabāšanu un uzskaiti, kā arī izlietošanu saskaņā ar noteiktām normām. Par MTS izpildītiem darbiem (kam apmaksā paredzēta naturā) kolchozs nodod šādu naturmaksu par katru hektaru, pārrēķinot mikstā arumā:

graudus — 18 kg;
kartupeļus — 17,8 kg;
cukurbietes — 5,5 kg;
slēnu — 0,25 kg;
gaju — 0,62 kg;
pienu — 5 kg.

Darbos, par kuriem 1957. gada maksājama naturmaksā, ietilpst: 1956. gada papuotes un rudens darbi un 1957. gada darbi, kas apmaksājami naturā 1957. gadā, izņemot graudu kultūšanu, labības novākšanu ar kombainiem, kā arī tekošo un agrāko gadu darbi ganībās un pļavās.

Vienkāršota traktoriņu veikta darba uzskaitē: katrs traktoriņš saņem darba uzskaites lapu, ku-

ru izpilda traktoriņš kopā ar laukkopības brigadierī katras maiņas beigās, ierakstot datumu, darba nosaukumu, mēra vienību, maiņas normu un faktiski veikto darbu. Lapu paraksta traktoriņš, kolchoza priekšsēdētājs un laukkopības brigādes brigadieris katras dekades beigās. Vienu no eksemplāriem (originalu) nosūta MTS grāmatvedībai algas aprēķināšanai, bet otrs paliek kolchozā.

Pagājuši tikai daži mēneši, kopš jaunā darba organizācijas forma ieviesta divās traktoru brigādēs, bet jau var spriest, ka tā dos pozitīvus rezultātus. Vislabāk jaunā kārtība nostiprinājusies kolchozā „Nākotne”, kur nodrošināta pilnīga un vispusīga tehnikas izmantošana. Līdz 10. jūnijam traktoru brigāde kolchozā „Nākotne” gada plānu jau izpildījusi par 66 procentiem, tetaupot 343 kg degvielas, bet traktoriņš Kārlis Brensons ar traktoru „DT-24” gada plānu veicis par 130 procentiem. Labi strādā arī mehanizatori bb. Peļdeķis un Aizpuroietis. Kolchozs traktorus izmanto nevien lauku darbos, bet arī

celtniecības materiālu, baļķu, grants u.c., mineralmēsla, graudu pievešanai. Pavasara sējas laikā katram traktoram, kurā nodarbināta sēja nodeva piekabi, iztiekot bez speciāliem graudu pieveidotiem. Pie sēšanas ieviešanas piedalījās traktoriņš un sējējs, par ko papildus aprēķināja izstrādes dienas.

Jauna kārtība uzstāda lielākas prasības mehanizatoru kvalifikacijai un izglītības līmenim, tapēc vēl pilnīgi nav nokārtota savlaicīga darba uzskaitē. Tagad darba rezultātus katras maiņas beigās uzskaites lapā jāieraksta pašam traktoriņam kopā ar kolchoza brigadierī. Izrādījās, ka ne vienmēr traktoriņa zināšanas ir pietiekamas. MTS vadībai būs nepieciešams rīkot speciālus kursus, lai mehanizatorus iepazīstinātu ar darba uzskaites pamatjautājumiem. Iespējams, ka, arī vērtējot pirmā gada rezultātus, strādājot pēc jauniem pārkārtojumiem, būs vēl kādas pārmaiņas, bet viens ir skaidrs — šī forma kā kolchozam, tā MTS ļaus sekmīgāk strādāt. Un tas ir galvenais.

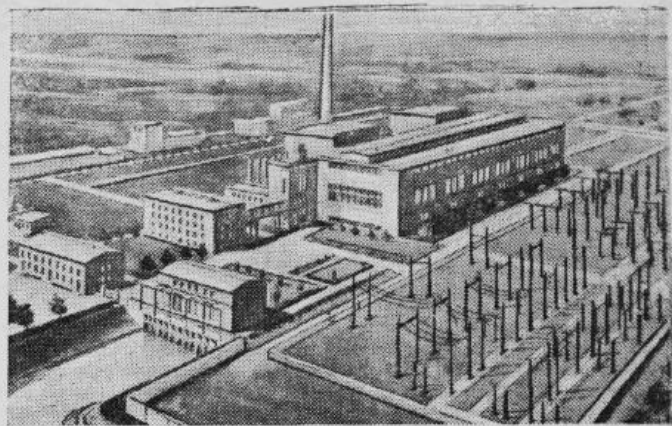
G. Biksone,
Zūru MTS direktors

(No Ventspils rajona laikraksta „Brīvā Ventspils”)

PADOMJU DZIMTENĒ

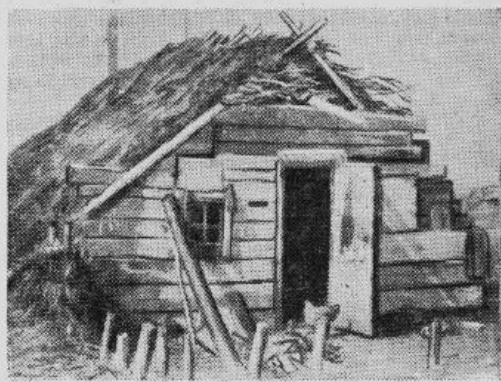
Būs jauna atomu elektrostacija

Padomju Savienībā ceļ atoma elektrostaciju. Jaunās elektrostācijas jauda būs 420 tūkstoš kilovatu liela. Jaunās stacijas elektriskā strāva maksās tikpat cik parastā. Paredzēti kompleksi pasākumi, kas nodrošinās atomelektrostācijas apkalpojošā personāla darba aizsardzību.

Attēlā: jaunās atomelektrostācijas projekts.

Komsomolska pie Amuras agrāk...

Lūk, tadās būdas dzīvoja jaunās pilsētas cēlāji Amuras krastos. Viņi ieradās no visām Padomju zemes malām. Bet drīz šīs būdas noārdījās.

...un tagad

Tagad to vietā pacēlušās jaunās, skaistās celtnes. Pilsētā ir plašas asfaltētas ielas. Gar ielu un ceļa malām iestādīti koki, košuma krāmi.

Kurš būtu norakstāms?

Lauksaimniecības arteļa „Sarkanā zvaigzne” kolchozniekus pēdējās dienās bieži var dzirdēt stridamies par visai jocīgu jautājumu: proti — par norakstīšanu. Vieni saka apmēram tā:

— Kas te ko gudrot, valde jau nolēmusi kritiķus zoslēns norakstīt.

Otri stridās preti:

— Kāds taču vainīgs, ka zoslēni nobeigušies. Norakstīs gan, bet kas atlīdzinās zaudējumus kolchozam?

Bet gadījās arī dzirdēt, ka kāds dūšīgāks kolchoznieks patēca īsi un skaidri:

— Norakstīt vajadzētu nevis zoslēnus, bet gan kolchoza zootehniķi b. Valaini.

Skaidrības labad pakavēsimies pie notikumiem, kas kolchozniekus izsaukuši šos stridus.

Viss sākās tad, kad kolchoza no inkubācijas stacijas pāveda ap 500 zoslēnu. Tie auga dūšīgi. Zootehniķi b. Valaine līdz ar valdi priecājās:

— Ko patērē tāds putniņš? Sakumā noēd par vārtiem olīnai, izdzer par puslitrām pilapiena un pēc tam pietiek ar ūdeni un ganībām abolina laukos.

Nolēma iegādāties vēl vairāk zoslēnu. Bet tā kā līgumā paredzētais skaits jau bija saņemts, tika ar lielām pūlēm izdevās dabūt vēl 90 zoslēnu. Par to zootehniķei b. Valainei, kā saka, dūša sašūka. Sak, ja nav vairāk, tad nevajadzēja ņemt arī tos. Un ar to šie 90 zoslēni tika atstāti likteņa varā. Neviens nepūlējās sastādīt barības normas, ievērot dienas režimu barošanā. Ko tur iz-

skaudis olas un pienu, šķiet, sprieda valde un b. Valaine. Un jau ceturtajā dzīvības dienā zoslēni saņēma rupjas kviešu klijas un ūdeni. Nepagāja ilgs laiks, kad putnkope b. Lapša raldija „SOS” saucienus uz visām pusēm:

— Glābiet! Zoslēni krit viens pēc otra!

Šos saucienus ilkās nedzirdam zootehniķe. Laime, ka tajā dienā kolchozā bija vetārst b. Kalnieks. Tūdaļ izdarīja sekciju, konstatējot zarnu iekaisumu. Vetārst norādīja, ka klijas izbarot nedrīkst.

— Bet man norādīts barot tikai ar klijam, — neziņā plātīja rokas putnkope. Drīz vien no 90 zoslēniem dzīvi bija palikuši tikai daži desmiti.

Bija skaidrs, ka cēlonis tam nolaidība un kādam būs zaudējumi jāatlīdzina. Tāpēc b. Kalnieks dažus kritušos zoslēnus nosūtīja uz laboratoriju Ventspilī, lai precīzāk noskaidrotu to nobeigšanās cēloņus.

Kamēr gaidīja atbildi, aizmirsti tika arī lielākie zoslēni. Atstāti bez pienācīgas uzturāšanas, valrāki no tiem nobeidzās.

Atbildē no laboratorijas bija teikts, ka jāuzlabo ēdināšanas un turēšanas apstākļi.

— Bet kā lai tos uzlabo, — spriež kolchoznieki, — ja zootehniķe nemil putnu uzturēšanu legzles.

Valdes lēmums par kritušajiem zoslēniem bija īss:

— Norakstīt.

Taču kolchoznieki saka tā: kādu te vajadzētu gan norakstīt, bet tikai ne zoslēnus.

Juris Urķis

Peldētava vai...

Kad pie Ventas upes beidzot uzcēla peldētavu, kuldīdznieki bija varen priecīgi. Sak, nu vienreiz izbeigsies visas neērtības, kādas rodas peldētājiem, ja nav peldētavas. Tāpēc „Kritikas gaišmas” korespondenti bija pavisam izbrīnījušies, kad uzzināja par vēstulēm, kurās vairāki kuldīdznieki sūdzējās par neērtībām peldētavā.

— Ir gan tie cilvēki, — nopuķojās korespondenti. — Uzcel viņiem jaunu peldētavu un vēl nav labi. Jāiet apskatīties un ja būs tikai velta brēka, jāizbāz mutes tādām.

Korespondenti devās uz peldētavu. Ārpusē viss likās pilnīgi kārtībā. Iegājuši viriešu ģērbtuvē korespondenti saskatījās.

— Hm! Viens no viņiem novilkā un sarauca degunu. Bija jūtams „aromats”, kāds medz būt vienīgi telpā, uz kuras durvīm ir 00. Jā, tur jau zem soliēm...

Kad korespondents kaut ko gribēja atzīmēt uz papīra lapas, vēja pūsmā to tikko neizrāva no rokām. Tagad tikai viņi pamanīja, ka logiem izsisti visi stikli. Gluži tāpat izskatījās sievietes ģērbtuvē. Ari nekādi zīmējumi un uzraksti uz sienām bija kā vienā tā otrā telpā.

Mājās ejot korespondenti bija vlenis prātis, ka kritizējami rajona sporta dzīves vadītāji, kas nerūpējas, lai darba laudis peldētavu varētu pienācīgi izmantot. Peldētāji šeit nevar pat drēbes atstāt, jo nav droši, ka, atgriežoties no peldēšanas, tās tur vēl atradīs.

J. Nātre

Dīvaini uzraksti

Kuldīgā man gadījās būt pirmo reizi. Devos apskatīt pilsētu, lai pie reizes arī iegrieztos vienā otrā veikālā. Izņakot no viesnīcas „Venta” tūlīt nokļuvu uz Padomju ielas. Un pēkšņi manu uzmanību saistīja uzraksts:

„Tabakas izstrādājumu pārdošana”.

Esmu nelabojams smēķētājs un, lai gan šāds uzraksts mani mazliet pārsteidza, nolēmu iet paskatīties, kas tad šādā pārdotavā dabūjams. Vēru durvis vaļā, bet... tā arī paliku stāvēt. Biju iekļuvis, kā likās, dzīvoklī, jo kāda ģimene tobrīd sēdusies ap galdu pus-

dienoja. Aiz apjukuma pamanījos ātrāk nozūst. Apskatīju nama fasādi un uz blakus durvīm izlasīju uzrakstu: „supreču tirgotava” un tālāk lielām burtiem: „Krēts”. Tas bija Padomju ielā 12. Nomiernāļes palūkojos uz ielas otru pusi. No kāda nama fasādes pretī raudzījās izbalējis, bet tomēr salasāms uzraksts: „Krāsu veikals”. Blakus durvīm ieraudzīju glītu izkārti: „Kuldīgas pilsētas komunālo uzņēmumu kantoris”. Kuram uzrakstam ticēt?

Uz nama Padomju un Leņina ielas stūri izlasīju: „Konditorija. A. Os...” Tālākais uz-

raksts bija nodzisis. Izrādījās, ka šajā namā nav nekādas konditorijas, bet pārtikas veikals.

J. Alunana ielā № 7 redzēju uzrakstu: „Konditorijas preču tirgotava — Jācis”. Taču tagad biju uzmanīgāks, jo pūku podi logos mani brīdināja, ka arī šeit droši vien ir dzīvoklis.

Varbūt dažs iestādes vadītājs teiks, ka šis stāsts pārspīlēts, taču lēlēcams viņiem palūkoties vērīgāk uz namu fasādi un izkārtnēm — un nāksies vien atzīt, ka apdrūpnie pagātnes uzraksti gan maldina, gan arī kropļo mūsu pilsētas izskatu.

Zanis Pelēcis

SPORTS

ASK — «Vulkans» 1:0

Izspēlēja LPSR I grupas futbola meistarsacīkšu septīto kārtu. „Vulkana” pretinieks šoreiz bija ziemas futbola turnīra uzvarētājs — ASK komanda. Lai gan ASK komanda piedzīvojusi vairākas neveiksmes, tomēr tā var spēlēt arī labi. To pierādīja notikušā spēle. Gluži pretējais šoreiz jāsaka par „Vulkana” komandu. Nebija vērojama komandai raksturīgā cīņas griba, tādēļ arī visi uzbrukumi pretinieku vārtiem bija bez rezultāta.

„Vulkana” komanda atstāja paguruma iespaidu. Spēlētājiem nebija vajadzīgas koncentrēšanās pie sitieniem izpil-

des, tāpat arī piespēles no gluži brīva stāvokļa bija nepieciešamas. Bija vērojama arī neuzņēmība cīņā dēļ bumbas. Viss tas spēli padarīja smagu un neinteresantu.

Šinī nedēļā jādara viss iespējamais, lai komanda uzlabotu savu sniegumu, lai spēlētāji atgūtu cīņas sparu, un komanda izcīnītu uzvaru pret savu nākamo pretinieku Rēzeknes komandu.

Gribas aizrādīt, ka nepareizi rīkojas tie skatītāji, kas spēles laikā ar dažādiem izsaukieniem un apvainojumiem vārdiem apvelta futbolistus.

H. Freimanis,
komandas treneris

S. Smirnovs

Brestas cietokšņa varoņi

(3. turpinājums)

Matevosjans Maskavā nepalika ilgi, pēc kara viņam nebija atjaunots partijas stažs. Viņa atvaļinājums izbeidzās un vajadzēja aizbraukt, nesagaidot lēmumu partijas piederības jautājumā. Vēlāk saņēmu no Erevanas jūsmīgu telegramu, kurā Matevosjans ziņoja, ka viņš no jauna ir Padomju Savienības Komunistiskās partijas biedrs.

Pēc atgriešanās no Brestas atkal atcerējos cietokšņa aizstāvi Aleksandru Filu. No viņa vēstules Padomju Armijas muzejam pirmo ziņu uzzināju par Matevosjanu.

Satiekoties ar Matevosjanu parjautāju arī par Filu. Matevosjans pastāstīja, ka Filu bijis štāba komjaunatnes organizācijas sekretārs, viens no aktīvākajiem komjauniešiem, lielisks patriots, bezgala uzticīgs partijai un Dzimtenei. Cietokšņa aizstāvēšanas dienās viņš varoņīgi cīnījās ar fašistiem.

Es jau stāstīju, ka pēdējo vēstuli Filu muzejam rakstīja 1952. gadā, pēc tam vairākus gadus klusēja un neatbildeja ne uz vienu vēstuli.

Pārlasīju vēlreiz Filu vēstules un manu uzmanību saistīja tās nospiedošais saturs. Jutu, ka Filu pārdzīvo kādu smagu personīgu traģediju. Vēstulēs bija tādas rindas:

„Man nav tiesību rakstīt par varoņiem, ko biju gūstā...” Nožēloju, ka nekritu Brestas cietokšņi no ienaidnieka lodes kopā ar saviem biedriem, kaut gan tas nebija atkarīgs no manis.”

Viņš ziņoja, ka beidzis izciest sodu un nesen atgūvis pilsoņa tiesības. Kas tas par sodu, par ko viņš tiesāts, Filu nerakstīja.

Radās domas vai nu 1952. gadā Filu no Jakutijas aizbraucis, vai pārtraucis rakstīt muzejam, domādams, ka cilvēkam, kurš bijis gūstā, nav tiesību rakstīt par varoņiem. Lai arī kā nebūtu, Filu vajadzēja atrast, jo viņš vairākus nedēļus kopā ar pulka komisarā Fominu un kapteini Zubacevu cīnījās cietokšņa centra grupējumā.

Sāku ar to, ka nosūtīju Jakutijas zelta raktuves direktoram b. Zaikinam telegramu. Jau otrā dienā saņēmu atbildi:

— Filu dzīvo un strādā visu laiku pie mums.

Rakstīju Filam, ka viņam nav tiesību kļūstēt kā viņa pienākums kritušo biedru dēļ atļauties savās atmiņās par to, ko viņš redzējis un pārdzīvojis Brestas cietokšņi. Rakstīju arī par to, ka nezinu, par ko viņš tiesāts, bet, ja būs kādi vainas mikstinoši apstākļi, pacienti, lai nomazgātu traipu no viņa dzīves stāsta. Beidzot jautāju, ko viņš domā par komandējumu no Jakutijas uz Maskavu.

Pagāja apmēram mēnesis, — vēstules no Jakutijas nāc ilgi — un beidzot saņēmu atbildi. Filu lūdz atvaļinot viņa klusēšanu, rakstīja, ka mani priekšlikumi viņu pārliecinājuši un pastāstīja dažus cietokšņa aizsardzības notikumus. Vēstules beigās Filu ziņoja, ka labprāt atbrauktu uz Maskavu un palīdzētu manā darbā.

Filu izsauca uz Maskavu. Viņš atbrauca 1955. gadā. Sākumā viņš atstāja drūma, noslēgta cilvēka iespaidu, kurš sajāt, ka visi apkārtējie cilvēki tam atgādina viņa tumšo pagātni. Kad prasīju, par ko viņš sodīts, šis lielais, stiprais cilvēks pēkšņi sāka raudāt un ilgi nevarēja nomierināties.

Lūk, viņa stāsts.

Cietokšņi Filu bija kontuzēti, zaudējis samānu un kritis gūstā. Hitlerieši Filu nosūtījuši uz tālo Norvēģiju gasteņu nometnē, kur tas pabija visu kara laiku. Pēc kara atgriezies dzimtenē, te to negodīgi izmeklēšanas iestāžu darbinieki apvainojuši, ka tas kaļpojis nodevēja Vlasova armijā un par to pārvietots uz Jakutiju.

Filu apgalvoja, ka viņš nekad nav kaļpojis vlasoviešu armijā, ka šo apvainojumu safabricējis negodīgais tiesas izmeklētājs. Apsolīju palīdzēt panākt vērtējumu viņa lietā caurskatīšanu, bet pagaidām sākām pierakstīt atmiņas.

Filu bija nabadzīga zemnieka dēls, dzimis kubanietis. Bērībā aizbēdzis no mājām, kļāņojis, pēc tam nokļuvis Rostovā, kur viņu pienēmusi vecu boļševiku ģimene. Apguvus grāmatveža specialitāti, iesaukts armijā — dienējis Brestas cietokšņi. Neviens vārds nedeļa iemeslu domāt, ka šis cilvēks varētu būt Dzimtenes nodevējs. Viss viņa domāšanas veids, saruna, pārliecināja mani, ka šis cilvēks nav vainīgs. Vajadzēja par katru cenu panākt viņa lietas otrreizēju caurskatīšanu.

Piezvanīju galvenam kara prokuroram ģenerālmajoram E. I. Varskim, paskaidroju lietas būtību un lūdzu viņa palīdzību.

Otrā dienā ģenerālmajors Filu un mani pienēma. Uzmanīgi mūs uzklauzījis, prokurors izsauca prokuratūras darbiniekus un pavēlēja steidzoši pārbaudīt Filu lietu.

(Turpinājums sekos)

Labojums

Laikraksta 10. jūlija numurā 3. lappusē materiālu kopā „Augšnes auglībai” informācija „Kudra pakāšiem” ieviešusies kļūda. Zem uzņēmuma jālasa — Attēls: Haralds Jēkabsons rok pakāšu kūdru.

Redaktors A. Blūms

JAUNIEŠI, apgūstiet lauksaimniecības tehniku!

Jauniešiem, kam interesē lauksaimniecības mehanizācija vai elektrifikācija, atvērtas Kandavas lauksaimniecības mehanizācijas tehnikuma durvis. Jaunajam mācību gadam tehnikums uzņem septiņgadīgo skolu beigušos lauksaimniecības, mežsaimniecības, mehanizācijas nodaļā, bet vidusskolu beigušos — lauksaimniecības elektrifikācijas nodaļā. Līdzās tehnikā kvalifikācijai tehnikuma audzēkņiem dota iespēja iegūt automobiļu un motociklu vadītāju tiesības, kā arī traktorista un kombainiera specialitāti.

Lauksaimniecības un mežsaimniecības mehanizācijas nodaļas audzēkņi līdzās vispārējiem priekšmetiem mācās

arī visas tehnikim-mehaniķim nepieciešamās zināšanas specialos priekšmetos. Pēc tehnikuma beigšanas mehanizācijas nodaļas absolventi aiziet strādāt republikas mašīnu un traktoru stacijās, padomju saimniecībās par traktoru brigāžu brigadieriem, automehāniķiem, kontrolmechāniķiem utt. Kas vēlas, var turpināt studijas augstākās mācību iestādēs.

Lauksaimniecības elektrifikācijas nodaļā māca tikai specialos priekšmetus. Sakarā ar to mācību laiks saīsināts uz 2 gadiem un 6 mēnešiem. Mācību prakses šīs nodaļas audzēkņiem ir tehnikuma darbnīcās, laboratorijās, mācību saimniecībā, bet ražošanas prakses — republikas elektro-

stacijās, apakšstacijās, remontu uzņēmumos, montažas un ekspluatācijas kantoros.

Pie uzņemšanas priekšroka tiem jauniešiem, kam ir zināma pieredze ražošanas darbībā.

Sekmīgie audzēkņi saņem stipendiju, ievērojot viņu materiālos apstākļus. Visiem audzēkņiem nodrošinātas kopmītnes un kopgalds.

Iestāšanās dokumenti jāiesniedz līdz šā gada 31. jūlijam, bet iestāju pārbaudījumi notiks no 5. — 11. augustam. Sīkākas ziņas Kandavā, Padomju ielā 9, vai pa tālruni Kandava 96.

S. Tīlaks,

Kandavas LMT mācību daļas vadītājs